

Uredništvo in upraviteljstvo v Ptuju
v gledališkem posloju.

Štajerc izhaja vsaki drugi petek,
datiran z dne naslednje nedelje.

Sestavki dobrodošli.

Rokopisi se ne vračajo in se morajo
najdalje do ponedeljka pred izdajo do-
tične številke vposlati.

Štajerc.

Posamezna številka velja v Ptuju za
celo leto K 1.— s poštnino K 1.20.
Pri odjemanju več ko 10 številk pri-
meren rabat.

Cena za oznanila za:

1 stran K 32.—, $\frac{1}{2}$ strani K 16.—
 $\frac{1}{4}$ strani K 8.—, $\frac{1}{8}$ strani K 4.—
 $\frac{1}{16}$ strani K 2.—, $\frac{1}{32}$ strani K 1.—
Pri večkratnem oznanilu posebno zni-
žana cena.

Štev. 18.

V Ptuju v nedeljo dne 8. septembra 1901.

II. letnik.

Kmetje pozor!

Kdor se hoče naročiti na „Štajerca“
za celo prihodnje leto 1902, in nam z naro-
čilom ob enem tudi pošlje celo naročnino
v znesku 1 krono 20 vin. dobival bode letos
do novega leta naš častnik **zastonj**.

Kmeti in gospodski program.

Mi smo v številki 17 „Štajerca“ onih 12 zahtev
razglasili, ki se morejo izpeljati, ako se hoče, da se
kmečki stan ne pogubi. Tedaj se je pa dne 22. av-
gusta v Mariboru mnogo duhovnikov, advokatov in
tudi nekaj „bolanih“ kmetov, kateri vsi pa žalibog
o kaki rešitvi kmečkega stanu nič vedeti nočejo, ampak
ubogemu kmetu samo „politiko“ jesti ponujajo,
namesto mu dali kruha. Oni sklenili so neko reso-
lucijo, katera se skoraj ravno tako glasi, kakor ona
dr. Ploja in Rozine pri sv. Juriju in sv. Tomažu itd.
o katerih je zadnji „Štajerc“ itak že razpravljal. Ni to-
raj vredno ono žlobodrijo še enkrat natisniti, rajši
bodemo „Štajerčev“ program malo pojasnili.

I. Nikomur naj se zaradi zaostalih davkov in
dolgov posestvo in živina ne vzeme. Država je od
Boga ustanovljena da prebivalce dežele pred sovraž-

niki varuje in skrbi da se nikomur krivica ne godi.
Država je torej tukaj zaradi kmetov, ne pa kmetje
zaradi države, ali pa je li to kako varstvo, ako za-
radi davkov država samo kmeta iz njegova posestva
prepodi? V Srbiji imajo postavo, da se nikdo iz last-
nega dvorišča pregnati ne sme in tudi v Avstriji pravi
postava, da se obrtnikom njihovo ročno orodje ne
sme vzeti. Ročno orodje kmetu pa je njegova njiva,
njegova delavska posoda in živina, on naj ima tisto
pravico kakor obrtnik, zato se mora narediti postava,
katera bode kmeta varovala rubežni živine in posestva.

II. Denarji, kateri so na kmečka posestva inta-
bulirani, se ne smejo višje kot s 4% obrestovati. V
Avstriji obstoji postava, zoper oderštvo, katera pravi,
da bo vsak zaprt, kdor tako visoke obresti jemlje, da
mora iti dolžnik v nič. Ako torej posojilnice denar
kmetu posodijo in zraven vsakojake „stroške“ računijo,
tako da pride plačati na leto od 100 gld. 8 gld., za-
služijo po takem ti gospodje pravzaprav tudi, da se
jih zapre, kajti oni spravljajo kmeta v propast. Mi
pa ne zahtevamo, da bi se te gospode v luknje pota-
knilo, ampak zahtevamo samo, da država obrestno
mero zniža na 4 odstotke in skrbi za to, da se kme-
tom ne bodejo obresti z vsakovrstnimi „stroški“
zvišale. To vražje intabuliranje poroštva, lumparija
prve vrste, se mora prepovedati pred vsem.

III. Advokatura se mora v njeni sedajšnji obliki

Zakaj je štrbunknil Štajerc Fihposa v Dravo?

(Ponatis dovoljen.)

(Dalje.)

Pod mizo pa imel je Štajerc žakelj v katerem
je imel posušeno kožo svojega ubitega konja, katero
je, kakor vemo, hotel nesti v mesto na prodaj. No,
kaša mu ni hotela „šmekati“, stopil je na žakelj in
posušena koža v žaklju je glasno zaškripala.

„Pst!“ rekel je Štajerc žaklju, ob enem pa še
bolj stopil na njega in koža je še glasnejše zaškripala
kot preje.

„Oj, kaj pa imaš v tvojem žaklju?“ vprašal ga
je gospodar na to.

„O, to je copernija,“ mu je odgovoril Štajerc;
žakelj je rekel: pač sta neumna ker jesta kašo, jaz

vama pricopram iz peči polno mizo pečenke, ribo in
knedelcov.“

„Tristo medvedov in enega pol!“ začudi se kmet
in odpre peč, v kateri je zagledal, bog te hentaj,
vse te dobre reči, od katerih mu je Štajerc preroko-
val. Kmetica to zapazivši, jo brž pobere v kuhinjo,
pograbi vse kar se je v peči nahajalo in postavi
njima na mizo in kmet in Štajerc imela sta „ta malo
„ohcet“. Med pojedino pa je Štajerc zopet stopil na
žakelj kateri je po navadi zaškripal.

„Kaj pravi pa sedaj?“ vpraša gospodar.

„Zdaj pravi,“ odgovori Štajerc, „da zamore za naju
pricoprati tudi tri flaše vina; te stojijo tam zadej za
zapečkom!“ Tudi po te flaše je šla kmetica in jima
na mizo postavila, da sta pila in gospodar se ga je
kmalu nalezal. Takšnega copernika, kakor ga ima
Štajerc v svojem žaklju takšnega bi tudi on rad imel.

odpraviti. Dandanes se nahaja mnogo advokatov, ki nimajo dosti opravila, ti gospodje odvzamejo potem kmetu zadnji krajcar če ga dobijo v svoje pesti in pošiljajo svoje pisarje na deželo, da tam kmete k pravdam naščuvajo. Vsemu temu bi odklenkalo, če bi le malo advokatov bilo, kateri pa naj bi bili plačani od države. Pri obravnavi prve inštanice, naj bi bilo prepovedano kakega advokata soboj pripeljati. Čemu pa so sodniki toliko študirali in zakaj jih plačuje država, ako brez advokatov ne morejo pravice izreči. Najboljše bi bilo, ko bi vsakdo svojo pravico brez stroškov našel, kajti postave niso samo za bogatine, temveč tudi za reveže narejene, toraj tudi siromak naj najde svojo pravico.

IV. Zavarovanje proti požaru in toči naj oskrbuje država ali dežela. Vsi ti tisoči agentov, kateri kmete obletajo in nagovarjajo, naj se pustijo pri tem ali onem zavarovati, živijo na stroške izmučenega kmetkega stanu. Stroški zavarovanja zamogli bi potem za polovico nižji biti, ako bi se odpravili agenti in ustanovila cesarska kraljeva ali deželna zavarovalnica, pri kateri bi se vsakdo zavarovati mogel.

V. Vsak kmet, ki je star 70 let in je skoz 40 let plačeval davke, njega naj preskrbuje država. Če uradnik, kateri je 40 let denarje od države le prejemal, dobi penzijo, zakaj nebi potem kmet nič ne dobil, kateri je 40 let le notri plačeval. Prav veliko pravd nastane zaradi prevžitka, ker otroci svojim staršem objubljenega prevžitka ne morejo dati; tedaj je tukaj dolžnost države, vse ljudi, ki so veliko let pošteno delali in svoje davke plačevali, pred najhujšo silo varovati. V Nemčiji dobi vsak delavec ki je 70 let star, od države penzijo. Kar je v Nemčiji mogoče, se tudi pri nas lahko vpelje.

(Konec prihodnjič.)

Shod klerikalnih zaupnih mož v Mariboru.

Dne 22. avgusta t. l. se je vršil kakor je „Štajerc“ prerokoval. — Snidla se je namreč velikanska truma duhovnikov (večinoma Farizejev), — nepričakovano

„Ali zamore tvoj žakelj tudi hudiča pricoprati?“ praša sedaj gospodar. „Rad bi ga enkrat videl, sedaj sem ravno dobre volje!“

„Kajpada,“ pravi Štajerc, „moj copernik zna vse, kar od njega zahtevam.“ Ali ni res ti? je vprašal in zopet pocépetal po žaklju, da je zacvilil. „Slišiš? Rekel je, da! Ali hudič je grd, boljše je da ga ne vidimo!“

„O, jaz nisem strahopezljiv; kakšen pa le more biti?“

„Ja, on se bo pokazal čisto v podobi mežnarja!“

„Hu!“ pravi kmet, to je grdo! Ti moraš vedeti, da jaz mežnarja ne morem videti. Ali nič ne de, jaz ja vem, da je hudič, in tako se ga bodem lažje privadil. No, pa jaz imam korajžo, samo preblizu mi ne sme priti.“

„Toraj jaz bodem mojega copernika vprašal kaj

veliko število njih pristašev doktorjev, in primerno majhna peščica kmetov. — Iz strahu pred političnim gibanjem naprednih kmetov so bili povabili klerikalni tudi nekaj kmetov liberalne nasprotne stranke. Predsednikom bil je izvoljen dovolj znani kmečki prijatelj doktor Josip Serneč iz Celja v znamenje da ima shod celo klerikalno lice. Glavni govorniki bili so kmečki osrečevalci, doktor Serneč, doktor Dečko, doktor R. zina osebe iz tiste čete ktera škoduje najbolj kmetu stanu.

Dragi slovenski kmet! to so gospodje kateri s hlinijo kot kmečki prijatelji, le ob času volitev; kakšni prijatelji pa so sploh in v resnici, sodi dragi slovenski kmetič iz slegečega:

Doktor Josip Serneč sin nemških starišev v slovenski Bistrici ni imel nič dedščine, nastopil odvetništvo v Celju, se oženil in priženil 5000 gld. dote. V branitvi in zastopanju slov. kmetov si je pridobil 300.000 gld. (neki pravijo in trdijo celo pol milijona). To je žrtva za slov. kmete. Doktor Dečko sin kočlarjev sicer ni nagrabil tako velikanske vsote kakor prvi, ker je tako dolgo časa slovenskih kmetov ne zastopa; pa mu je bilo že pred leti mogoče si kupiti iz žrtva kmete lepo veliko grajščino zunaj Celja. Vso to premoženje izvira edino le iz žepov slov. kmetov; to je umevno.

„Štajerc“ sicer mima pravice izpraševati nikogar po premoženju ali dragi slovenski kmet povprašaj sam od kodi te ogromne svote. Koliko jeze in žalosti v prsih dotičnih slov. kmetov, koliko britkih solz žena kolikor krvavih žuljev obeh in njih otrok, kolikor pomanjkanja živil je koštalo prej ko se je nakupilo to premoženje. Seveda na podlagi c. k. eksekutivne postave. Ali kdo je te postave sestavil? K temu so pripomogli kmečki zastopniki v deželnem in državnem zboru, in ti so večinoma doktorji in drugi kmečkemu stanu nevarni elementi.

O dr. Rozinatu omenimo za zdaj le toliko, da je ravno na istem kopitu, kakor vsi dr., samo da je skrivnejši. Dragi slovenski kmetič, ti zapuščena sirotica odpri oči, ali pa bodeš odpiral možnjo dokler bode ka v nji. Pri priložnosti še več.

bo povedal,“ pravi Štajerc, sune v žakelj in pritisne svoje uho blizu.

„Kaj pravi?“

„Rekel je: pojdi tje v kot k oni kišti, privzdigni malo pokrov in videl ga boš, kako notri čepi; ali pokrov moraš čvrsto držati, da ne uide.“

„Ali mi hočeš pomagati držati?“ pravi kmet in gre h kišti, v kateri je imela žena skritega mežnarja kateri je pa vse slišal kaj se v hiši godi in že od strahu imel čisto mokre hlače.

Gospodar privzdignil je malo pokrov in pokukal notri. „Hu!“ je zavpil in odskočil. „Ja sedaj sem ga videl, ravno takšen je kakor naš mežnar! To je bilo grozno!“

(Konec sledi).

Vojna v Južni Afriki.

V nekaterih dneh poteče rok, katerega je stavil Kitchener Burom, ali vsi najodličnejši voditelji Burov so sporočili, da se bodo borili dalje. Vsak dan se vrše boji, in vse pretiravanje Kitchenerja in vsa njegova tajenja ne pomagajo nič, da se širi po Angliji vedno bolj zavest, da vojne še dolgo ne bo konec in da se izvrši bržčas za Anglijo neugodno. Nedavno so spustili Buri rov blizu Johannesburga in zopet nek vlak v zrak. In celo angleški prostovoljci dezertujejo, nekateri pa prestopajo na stran Burov. Kitchener trdi, da so imeli Buri spočetka julija le še 13500 mož, a da jih je zdaj že mnogo manj. V istini pa nadomeščajo Buri vse izgube z Afrikanderji. Kitchener mora poslati v septembru 70000 mož domov, ker bi vročine v Afriki ne mogli prenašati več. Bolnišnice so prenapolnjene. Nove čete pa so večinoma nerabne. Kitchener se je pritožil, da je med novimi četami večina nerabna. Tu so bolniki na srcu, napol gluhi in slepi, pohabljeni itd. Večina sploh ne zna niti streljati.

Dne 24. p. m. so Buri zgrabili blizu Rovikopja angleški tren, ki je došel iz Kimberleya. Kitchener je več ustašev obsodil k smrti. Zdi se, da se sedaj Angleži obupno boré za uspeh, ki naj bi odločil usodo, nato pa rabijo skrajna, najnižja sredstva. Ali vse jim ne bo pomagalo nič. Dve hudi zimi so se držali Buri; sedaj se bodo držali še lažje, ko se vračata pomlad in poletje. Angleži pa gorkega podnebja v južni Afriki ne morejo prenašati.

Rusija se pripravlja na vojno.

Iz Lvova javljajo, da je došlo iz Odese poročilo, da se zbirajo velike čete Rusov ob reki Prutu. Vedno dobajajo novi polki in baje se zbere na rumunski meji 180000 ruskih vojakov. Razen tega se ob Dobruvi z največjo naglico popravljajo ruske trdnjave. To vse kaže, da hoče biti Rusija pripravljena na vse

Mežnar, župnik in tat.

Pred nekaterimi leti sta živela dva mlada, jako vitava ter neustrašljiva tatova. Nekega večera se domenita, da gresta jeden po tele, in drugi po orehe, ter se bosta v mrtvašnici snidla. Tisto noč se pripetita, da gre mežnar pozno v noč mimo tistega popopališča. Ko pride blizu mrtvašnice, pozove svojega kužeka, ki je preganjal mačko, katera je čakala na svoj plen. Pes se je predaleč oddaljil od svojega gospodarja, da bi slišal njegov klic; zatoraj začne mežnar žvižgati in ga klicati: „Prebiraž — Prebiraž — Prebiraž!“ — Tat v mrtvašnici, ki je došel orehe, misli, da se njegov tovariš šali z njim, se odzove: „Ne prebiram, od kraja jem!“ Mežnarju se dozdeva, da sliši glas, pozove še glasneje svojega „Prebiraža“, ker so se mu začeli lasje ježiti na glavi. Tat je namreč jeden izmed junakov, kateremu se pri vsakem najmanjšem šumu hlače tresejo. Ko je tat zopet slišal glasneje klicati: „Prebiraž!“, se tudi on odzove: „Ne, od kraja jem!“ To je bilo že preveč za mežnarja, požene se v bég, da prisopiha ves zasopel

eventualnosti, ki se moreje izkuhati na Balkanu. Na Ruskem se baje za gotovo pričakuje, da vstaje v Macedoniji v bodočem letu ne bo možno zadržati.

Razne stvari.

Ali je res prepovedano brati Štajerca? Iz različnih krajev na Spodnjem Štajerskem došla so nam sporočila, da naši gospodje duhovniki iz prižnice pridigajo zoper „Štajerca“ in tudi pri spovedi ljudi vprašajo, ako imajo „Štajerca“. Tudi se je baje zgodilo, da so gospodje duhovniki tistim k spovedi došlim osebam, ki berejo „Štajerca“ sveto odvezo zadržali in da kmetom pravijo, da je „Štajerc“ prepovedan. Mi tedaj našim bralcem v pomirjenje povemo, da branje „Štajerca“ ni prepovedano in da se nikomur odveza zaradi „Štajerca“ zadržati ne sme. Kak časnik ali knjiga je samo takrat prepovedana, ako jo sveti oče v Rimu na takoimenovani „indeks“ postavijo, to se pravi, ako oni v kardinalnem kolegiju izrečejo, da je knjiga ali časnik v listi prepovedanih knjig vpisana. Na tak način se je že veliko tisoč časnikov in knjig prepovedalo, ako so sveto krščansko katoliško vero užalili. „Štajerc“ pa ne žali naše svete vere in tako ga tudi sveti oče nikoli prepovedali ne bodejo. Ako se pa kateri gospod kaplan ali župnik predrzne, komu „Štajerca“ prepovedati ali mu celo zaradi „Štajerca“ ne da odveze, tako stori tisti duhoven velik smrten greh, kajti on si prisvaja pravice, katere samo svetemu očetu pripadajo. Duhovnik ima pravico, komu od slabih časnikov in knjig le odsvetovati, prepovedati ne sme nič, najmanje pa še „Štajerca“, kateri pošteno zastopa koristi kmečkega stanu in niti eno besedo zoper našo krščansko sveto vero ne izreče.

Iz Makolj. Dne 15, avgusta, na dan velike meše zgodilo se je pri nas hudodelstvo. Mizar Franc Širec vračal se je zvečer iz Pečke proti svojemu domu, in

v farovž ter naznani gospodu župniku, da v mrtvašnici duhovi strašijo in morda pomoči iščejo. Gospod župnik, natančen v svoji službi, pokličejo gospoda kaplana, da gredo z mežnarjem pogledat, kaj da to mora biti. Gospoda kaplana slučajno ni bilo doma, zatoraj so se morali gospod župnik odločiti za ta posel. Ker so težko hodili, moral jih je mežnar nositi „štuporamo“ (na ramah). Ko tat v mrtvašnici zapazi bližati se nekaj belega, misleč da prihaja njegov tovariš s teletom, gre nasproti in vpraša; „Kje bova si ga klala?“ Gospod župnik misleč, da sta mežnar in tat zmenjena, da jih ubijeta in župnišče oropata, niso marali delj časa obstati na mežnarjevih ramah, ampak se ga oprostijo in tečejo z mladeniško hitrostjo proti farovžu. Mežnar vdere tudi za njimi in tat misleč, da je tovarišu tele ušlo, mahne še urneje za njima. Tako so se podili do farovža, kjer vderejo gospod župnik v farovž in zapahnejo duri za seboj. Mežnar ostane ves pogubljeni na pragu, in tat videč to pomoto, se vrne držeč za trebuh v mrtvašnico, kjer še sedaj čaka svojega tovariša, ako še ni prinesel teleta.

prišedši domov, vdaril ga je njegov pastir, Franc Salman, kateremu je Širec očim, dvakrat s sekuro po glavi, da se je zgrudil, potem ga je pa še njegova žena Ana Širec tolkla po glavi z motiko. Ko je to pobijanje ponehalo, je prišel Širec k zavesti in se zvelkel vun, kjer so mu ljudje prihiteli na pomoč. Suroveže ima že sodnija pod ključem.

Nenavadno mala Mura. Iz Veržeja nam sporoča naš naročnik, da je bila letos v avgustu pri veržejskem brodu Mura tako mala, da so ljudje hodili preko nje peš. 26. avgusta šel je prek tudi nek berač z leseno nogo, pa si ni niti obleke pomočil.

„Gospodar“ slepar. V vsaki številki „Gospodarja“ bere se sledeče oznanilo:

Veliko denarja

do 1000 K na mesec

lahko zaslužijo osebe vsakega stanu (ko postranski zaslužek). — Natančneje pod „Reell112“ Annoncenbureau E. Kristoffik Innsbruck. Postfach 36.

Mi naše bralce opozarjamo, da se gre tukaj za najnesramnejšo sleparijo, s katero se hoče kmeta spraviti ob denar. — Iz Orešja pri Ptujju pisalo je nekaj oseb v Innsbruck in glej, dobili so po pošti lepi papir, kateri zgleda kakor državni vrednostni papir. Ali ta papir ni vreden enega krajcarja, in kmetje naj bi plačali za to 72 kron na leto! Vsekakor se revnim kmetom obljubuje, da bodejo vsak mesec po enkrat zadeli los, ali to je grda laž; oni ne vidijo od svojih težko pridobljenih kron nikoli nobenega vinarja več. Kmetje toraj pozor. Vrzite vsakega, kdor vam tudi samo povabilo firme Franjo Wojtan-a iz Cüriha prinese čez prag in „Slov. Gospodarja“ za njim, ker on tudi pomaga kmete slepariti.

Dr. Jurtela in dr. Ploj imela sta 1. septembra v Juršincih shod, pri kojem je dr. Jurtela rekel: „Kmet je za poslanca preneumen in ne razume od politike celo nič.“ Tje je došel tudi poročevalec „Štajerca“ in vse popisal, kar so ti razumni doktorji govorili. Tu je gospode popadel strah, če bi to govoričenje prišlo v časnike in poslali so domačega hlapca, da je našemu poročevalcu popisane listine iztrgal in zbežal proč, da bi tako „Štajerc“ nič poročati ne zamogel.

Konsumno društvo v Rečici. Iz Rečice v Savinjski dolini pišejo: Naše uzorno konsumno društvo je dalo vse svoje knjige okrožnemu sodišču celjskemu v pregled. Dne 29. avgusta prišel je namreč preiskovalni sodnik iz Celja z dvema orožnikoma ter z vozom pred štacuno našega konsumnega društva, dal pobrati in naložiti vse knjige v voz in jih odpeljal v Celje. Govori se, da so račune, katere je baje delal uradnik „Gospodarske zveze“ iz Ljubljane, tako imenitno prefrigano sestavili, da najde kazensko sodišče vzroka dovolj, uvesti kazensko razpravo. — Reveži, kmetje, ki so se dali od brezvestnih ljudij zapeljati k osnovanju nepotrebne konsuma!

Kmetijsko društvo v Šent Petru na Goriškem. „Soča“ prijavlja jako zanimiv članek, iz katerega je posneti, da je to klerikalno društvo prišlo na kant. Ko je kaplan Ličan uvidel, da gre njegovo društvo

rakovo pot, in kaže primanjkljaja 2000 se je dal premestiti v Gorico. Društvo je delalo prej kakor je pač šlo in dokler je šlo. Sedaj društvo ne trži več, ustavilo je vsako delovanje, primanklja pa je narasel na 25.000 kron. Tudi štajerskim kmetom sumom teče že voda v grlo, a pri nas se še prikriva kolikor je mogoče. No, tudi to prikrivanje ne bo mogoče dolgo vzdržavati in grmelo in treskalo bo grozno — ti nesrečni kmet pa bodeš prodajal svojo kožo.

Ustreljenega so našli dne 14. p. m. v gozdu na takozvanem Dravskem otoku pri Središču jurista Feliksa Stampfla iz Gradca. Bival je pri svojem stricju dr. Spesiću ter je šel v zabavo na lov. Najbrže ga je ustrelil kak tatinski lovec iz maščevanja.

Pomiloščenje. Viničar Ivan Bratuša — katerega je porotno sodišče v Mariboru obsodilo na smrt, ker je umoril svojo lastno 12 let staro hčerko, jo razsekal in nekatere kose spekel in snedel — je od cesarja pomiloščen. Najvišje sodišče ga je obsodilo na dosmrtno poostreno ječo.

Od sv. Jurja ob Ščavnici. Našo faro je zadeval v tem letu trikratna nesreča po velikih požarih. Društvo sta bila že omenjena, prvi v Dragotincih, drugi v Ženiku, kjer je vdova Marija Kaučič iz svojega poslopja še hotela nekaj rešiti, pa jo je ogenj presilil, da se je tako opekla, da je na 11. dan v groznih bolečinah umrla, njeno poslopje pa je do tal zgorelo, kar ravnoma je požarna brambo Jurjovska tako neumoma delovala in s svojim preresnim obnašanjem še nekaj takmarljivo delajočih ljudi pred sodnijsko obravnavo pripravila. Sedaj tretjokrat je dne 26. avgusta zopet močno razsajal ogenj ter v Hrabonoškem vrhu uničil tri hiše in eno klet, kamor pa požarnikov ni bilo, ker so menda mislili, da ne dobijo tam toliko prenosnih pasnikov da bi lahko brizgalničine cevi ovili, kateri so čisto zluknjane, da bi pa nove dobili jim je manj skrbr. Bog nas varuj več takih nesreč. Domača

Iz Ormuža. Zadnjokrat smo zopet slavni ormoški „inteligenciji“ malo zakurili, kajti neutegoma je „Slov. Gospodar“ prinesel odgovor na naš dopis. Razvideli smo, da se je nekatera klika zelo jezila, in čudili smo se, da „Slov. Gospodar“ take laži sprejema. Hočemo vrstično za vrstico pojasniti. Dopisun meni, da je sumljivo, da „Štajerc“ še komaj po šestih tednih popiše ormoško šolsko veselico. Stvar je ta. Naš dopis je bil o prvem času pri uredništvu „Štajerca“, ali kdor pride, pred mele in tako smo tudi mi prepadli. „Štajerc“ ima veliko več opravila kakor „Gospodar“ „Fihposom“ vred in po tem takem lahko ta ali tisti dopis zaostane. Radi bi poznali tiste stariše, ki so zatrdjevali, da se otroci v mestni šoli ničesar ne učijo. Zakaj jih dopisun ne imenuje? To bi bile sicer važne priče ter oprostile barem za en trenutek lažnjive pri njegovih bralcih. Imenujemo nekatere otroke, ki so predstavljali pri šolski svečanosti spevoigro, da dragi kmetje, ki berete „Štajerca“ razvidite ogromno laž „Slov. Gospodarja“, kateri pravi, da so se te igre samo le nemški otroci vdeležili. Pri veselici sodelovali iz Hardeka: Hrzič Franc, Hinkl August in

Kuharič Tereza; iz Pušinec: Terstenjak Janez, Masten Liza in Masten Roza; iz Vel. Nedelje: Alt Anton, Cvetko Franc, Veselko Martin, Škvorc Cecilija, Cajnko Marija in Masten Barbara; potem Perc Maks iz Pavlovec, Kuharič Matilda iz Lešnice, Vtičar Johan iz Huma, Žalar Jakob iz Brebrovnika, Zorjan Anton iz Loperšič, Zorjan Jakob iz Krčovin in Kos Marija iz Križovljan. Dopisun graja tudi obnašanje naše mladine. Že od nekdaj se nahajajo med otroci razni elementi, nekateri so mirni in tihi, drugi zopet živi in divji. In da bi ravno šolarji ormoške mestne šole bili najugodnejši, to ni res. Nekateri so magarci na mestni kakor tudi na okolični šoli. Bodimo radi, da so naši otroci zdrave krvi in odkritosrčni in prebrisane glave in nikakoršni lažnjivci in tihotapci, kakor je dopisun „Slov. gospodarja“. Da bi jih mu kdo z bičjakom 25 porubtu našgal, to bi tudi bilo najlepše darilo za njegovo bedasto pisarijo. Dopisun blodi, da se je ormuška nemška šola zidala z nemškimi markami. Kaj to nas briga? Nam je vse jedno, ali je sam nemški kralj ali pokojni Milan Obrenovič ali celo zloglasen lord Kitchener iz transvalskih rudorovov poslal zlato za mestno šolo, samo da nam ni bilo treba v žepe segati. Ali varčno ravnanje s kmetskim denarjem, to ni narada naših voditeljev. Njih geslo je vedno: Plačaj kmet, če ne moreš potem pa prideš na boben! Germanizirati hoče ormuška mestna šola, kaže dalje „Slov. gospodar“. Mi nismo nikakor naklonjeni, se dati germanizirati in to tudi nikdo od nas ne zahteva. Mi hočemo samo, da se naša mladina učí nemški jezik in ormuški Nemci želijo, da se njihovih otroci učijo tudi slovenski. Zategadelj se bo v drugem šolskem letu na mestni šoli tudi gojil slovenski jezik. V prvem letu je to zaradi raznih ovir ni bilo mogoče. Dopisun tudi taji, da bi milostljivi knezoškof ob priliki letošne sv. birme pohvalili otroke nemške šole. Gospod knezoškof so gospodu kaplanu naročili, da naj vodstvu mestne šole zaradi napredkov, katere so opazovali pri izpraševanju učencev, izroči njihovo posebno zahvalo. Gospod kaplan St. Dostal je to tudi storil, kar se gotovo ne bi zgodilo, če to ne bi bila prava istina. Kajti naš kaplan tudi ni iskren prijatelj nemške šole. To svedoči, ker je enkrat pri spovedi v bolnišnici nemškega viteškega reda neki slovenski materi, katera pošilja svoje otroke v nemško šolo, ni zamogel podeliti oprostjenja, ker mu uboga ni hotela obljubiti, da pošlje prihodnjic otroke v okolično šolo. To vendar ni lepo, da se spovednica rabi za posvetne nacionalne politične namene. In če gosp. kaplan St. Dostal v šoli vpraša: „Kaj je ponos slovenskega otroka? in zahteva odgovor: „Njegov ponos je, da obiskuje slovensko šolo“, menimo, da ta reč tudi ne sliši v šoli in celo ne veronauk, v katerem bi se otrok moral samo vaditi v ljubezni do Boga in svojega bližnjega. Ako gospod kaplan misli, da dobro ravna, se moti in mi ga ne moremo več spoštovati. V začetku omenjenega dopisa v „Slov. gospodarju“ želi dopisun prijatelju „Štajerca“, da bi mu Bog naj grehe odpustil. Mislim si, da bi škribentu „Slov. gospodarja“ zaradi

take grde in lažnjive pisarije tudi bilo treba iti takoj k spovedi. Gospod kaplan St. Dostal se znabiti v tem slučaju oprostjenja grehov nebi odpovedal in to vse in majorem Deigloriam. Ker smo zdaj vse pretehtali, smo zavedni, da se „Slov. gospodarju“ ni posrečilo, „Štajerca“ na laž postaviti. Zelo nas veseli, da dopisun štorijo od našega blaženega Hanza ni opovrgel. To mu tudi pač vendar ni bilo mogoče in to ostane resnica. Na svidenje!

Kako v Vutomarcih s strojem mlatijo. Gospodar, vesel mož, ki rad zapoje: „En hribček bom kupil, bom trte sadil, prijatelj povabil še sam ga bom pil,“ si je najel čvrste fante, da so mu strojarili pšenico. Mi fantje smo se že prej veselili tega dneva, da bomo s tem možem skupaj pili, peli in vriskali. Tudi njegova ljubezniva žena se je že veselila tega dneva, ker jo je obiskala njena izobražena mati, da sta skupaj gibanice pekli, ter se tudi zmenili, kako bodeta moža s svojimi kačjimi jeziki pikali. Do južne sta se toliko dogovorili, da je začelo grometi in treskati. Za južino pa nam je postregla dobra žena z veliko skledo kisline, katero je gospodar v glavo dobil, da bi mu lasje ostali lepo ležeči, ker mu jih je žena z grabljami počesala. Predno je moža pošteno počesala, je porabila dvoje grabelj. Ko se bile grablje polomljene, popade jaka (čvrsta) žena senske vile, da bi postavila moža na drugo stran plota. A mož ni ostal na vilah, ker so imele roge zlomljene. Fantje premislite dobro, preden stopite pod oblast žene.

Eden izmed mlatičev.

Zgodila skoro strašna nesreča. Na gornjem Hajdinu pri Ptuju zgodila se je pred kratkim pri nekem kmetu skoraj strašna nesreča. Bil je vroč popoldanski dan. Solnce je sipalo svoje žareče žarke na razgreto zemljo. Le lahek vetrič se je gibal po zraku, ter nekoliko palajšaval hudo vročino. Tihi vaški mir je plul nad hišami in povsod je vladala na videz tihota. Okoli stanovanja gori omenjenega, kmeta ni bilo videti ne slišati nobene žive duše. Gospodar in gospodinja sta popila nekoliko sladkega vinca, in zato jima je bolj dišalo spanje kakor delo. Otroci so bili v hlevu, ter so mirno sedeli okrog drugega, globoko zamaknjeni v svoje igre. Črez nekaj časa pribeži manjši otrok iz hleva k materi, in jo nagovori z besedami: „Mati dajte kruha, v štali pa gori.“ Kakor blisk planeta oba v hlev, da bi pogasila ogenj, čegar plamen je že plahutel črez duri, ter tudi rešila živino strašnega pogina. Z pomočjo sosedov in z nepopisno hrabrostjo gospodarja, kateri je z golima rokama tlačil gorečo steljo, se jim je posrečilo, da se ni prijel ogenj slamnate strehe. Ko bi se bilo to zgodilo, bi bila nevarnost zelo velika, kajti ogenj ne bi bil upepelil samo sosednjih hiš, ampak bi utegnil še celo na Spodnjem Hajdinu škodovati, ker je pihal južni veter. A k sreči se ni nič zgodilo, pač pa trpi gospodar strašne bolečine, ker ima — obe roki ožgani.

Iz Dornave. Dne 11. avgusta imeli smo v naši prijazni vasi prelepo domačo slavnost, kakoršne že 30 let nismo doživeli. Bogoslovec Janez Arnuš, sin kmečkih starišev Ane in Mihaela Arnuš, daroval je

ta dan sveto mešo v okoličanski farni cerkvi v Ptuj. Napravili smo na domači trati pri slavljenčevi rojstni hiši iz zelenega vejevja veliko ozaljšano uto, pred katero smo pri vходу na trato postavili z lepim krščanskim napisom imeniten slavolok. Došli od svete meše na dom novomašnika, zbralo se je nas čez dvesto povabljenih gostov, domačih in iz bližnjih vasij. Srca so se nam radosti topila, ko smo med milim zvonjenjem, veselo godbo in krepkim pokanjem topičev gledali na veličasten sprevod in na srečnega novega dušnega pastirja. Na triintridesetih vozovih pripeljali smo se na slavnosten prostor razen družih gostov s štiriinpetdesetimi družicami, petimi bogoslovci in dvema gosp. duhovnikoma iz Ptuj. Gospodje godci od Sv. Urbana nas so s svojo vrlo izvežbano godbo izvrstno zabavali, drugi gospodje pa napivali krasne napitnice. Na večer posetila sta nas še gg. poslanca dr. Ploj in dr. Rosina. Res, ta dan, naš dan, bodemo ohranili v najlepšem spominu. Gospodu novomešniku, ki sedaj pase svoje ovčiče pri Sv. Mohorju na Koroškem, zakličemo urnebesni „Živeli!“ Blagor mu, kogar spoštuje njegova čreda, njega vodi roka božje previdnosti.

Sv. Jurij ob Ščavnici. Dragi čitatelj „Štajerca“! Čudno se ti menda zdi, da tudi od nas enkrat kaj slišiš, menda se ti zdi, da je pri nas vse zaspano, a temu ni tako. Tudi pri nas smo se začeli mi kmetje buditi in dramiti; nikdar še ni bilo toliko navdušenja med nami, kakor ravno zdaj, ko je začel izhajati „Štajerc“. Noben list ni imel toliko naročnikov med nami, kakor ravno „Štajerc“. Mi smo spoznali, da nas on zagovarja, govori odkrito resnico in se ne ustraši nobenega, tudi „Fihposa“ ne. O, da bi le vsi kmetje spoznali, da je on edini list, kateri se v resnici poteguje za nas kmete. Res me iz srca veseli, ko vidim vsako drugo nedeljo na pošti toliko iztisov „Štajerca“ in se na primer jurjevska, galuška, kra-ljevska in naša terbegovska občina odlikujejo med drugimi. Posebno v naši terbegovski občini je čuda, ker imamo hudega nasprotnika, kateri nas hoče s tistim „Gospodarčkom“ in z njegovim „Fihposom“ prisiliti; hudo se jezi in škodeželjno pogleduje, ko vidi v nedeljo toliko iztisov „Štajerca“ na pošti, ker se on mora s svojim „Fihposom“ skrivati, tudi mu ga nikdo noče odvzeti. Rad bi nam že vsem zapovedal in se v vse reči vtikuje, ktere ga nič ne brigajo. On misli, ako je načelnik požarne brambe, da je Bog zna kaj — saj jo ima pa tudi v redu, se je videlo že mnogokrat, posebno pa pri požarih v Dragotincih in Ženiku. Možstvo je neizvežbano (koliko ga namreč je), orodje z brizgalno vred pokvarjeno. Saj ni čuda, da so ljudje bili toliko ogorčeni na požarnike. Pod prejšnim poveljstvom g. Vaupotiča in Brumena je bilo vse drugače; možstvo, sami pošteni, neustrašeni, dobro izvežbani možaki, kateri se niso bali požarov, (kakor sedanji, ki se niti ne upajo blizu ognja). Vse je bilo v najlepšem redu; ako je kje nastal požar, so bili hitro na mestu nesreče. Sedanji načelnik g. Čagran in njegov skrivni kumič Košar se sivim čopičem pod nosom, pa to nič ni, saj je

slikar, tedaj znata načelovati. Iz tega tedaj lahko spoznaš dragi čitatelj, kaki narodni možje so „Fihposoci“, kateri hodijo po slani za rozinami in lojem; seveda rozine so okusne, ali po njih strašno rabi trebuh boli. Tako se bo tudi tebi, ljubi Čagran, ne dalje godilo, ako se ne boš prej spametoval in od odprl, da boš sam na rozinah obsedel. Zadosti se je zavedamo in napredujemo, da nas ni tako lahko premotiti, posebno od takega si mi ne bomo dali ukazovati. Zastonj si tedaj prizadevaš, tega „Fihposoca“ med nami razširiti, to ti rečem jaz: Zaveden kmetič.

Ne navaden dogodek. Pri Jakobu Repič v Dragotincu je skotila telica troje telet, (bikecev) ki so vsa zdravi in čvrsti.

En ljubi advokat. Gospod doktor Brumen še nima dosti, in nam zopet pošlje sledeči popravek: „Sklicevaje se na § 19. tis. zakona zahtevam, da se ozirom na Vaš dopis, priobčen pod zaglavjem „Ljubi advokat“ števil. 17 Vašega lista z dne 25. avgusta 1901. ponatisne z istimi črkami in na istem mestu sledeči popravek: Ni res, da mene jezi, da ste se zavzeli za kmeta in ga varovali proti „švindlariji“ gospoda advokata. Ni res, da je „Slov. Gospodar“ izpustil par besed, iz izjave; ni res, da „Gospodar“ in jaz skupno delujeva, da bi ubogi ženi Mesarič še več stroškov povzročila. Res pa je, da mi „Slov. Gospodar“ v dopisu z dne 7. avgusta 1901. potrди, da je besedilo inserata taisto, kakor ga je upravništvo dobilo od g. Repa. Ni res, da se je izjava določila vsled pobotanja. Res pa je, da je besedilo izjave taisto kakoršnega sem jaz v imenu Rosalije Kodrič zahteval in kakoršno je tudi okrajno sodišče v Ptuj pri obravnavi vršivše se dne 20. junija 1901 kot primerno spoznalo. Ni res, da sem jaz ko je prišel Mesarič k meni, da bi mi plačal svoj dolg, rekel: „Ljubi prijatelj sodišče se je zmotilo, Ti moraš plačati 39 K 36 h“. Res pa je, da mi je plačal Mesarič Miha v dveh obrokih skupaj 39 K 16 v. pri kateri priliki je on in sicer dne 8. julija t. l. izjavil, da je po g. Alojz-u Repa na Gor. poslal izjavo v „Slov. gospodar“ in da je on Mesarič Miha plačal njemu Alojzu Repa za to delo 2 K. Res je tudi, da se je Mesarič Miha pri istej priliki zavezal meni poslati poštno potrdilo v tej pošiljatvi do 15. julija t. l. sicer bi bil prisiljen, eksekucijski predlog proti Jeri Mesarič vložiti. Res je nadalje, da Miha Mesarič te svoje obljube ni držal in izpolnil. Res je tudi, da jaz vzlic temu nisem vložil 15. julija t. l. eksekucijskega predloga marveč sem se obrnil na uredništvo „Slov. Gospodarja“ zahtevajoč, da naj mi pošlje en iztis tistega lista, v katerem je od Alojzija Repa v imenu Jere Mesarič poslana izjava ponatisnjena, da bom jo mogel primerjati z vsebino razzodbe. Ko sem se prepričal, da se izjava ne strinja z vsebino razzodbe, pisal sem ročno svoji stranki, naj izjavi, ali je s skrčeno izjavo zadovoljna ali ne. Iz tega se razvidi, da se o kakem „švindlu“ ali o kaki slepariji na moji strani ne more govoriti. Konečno tudi ni res, da bi si jaz nič več priračuniti ne smel, kajti vsi stroški, ki so nastali vsled skrčenja in predruženja izjave zadenejo Jero Mesarič oziroma tisto osebo, ki se je

na nepoklicani način v to zadevo mešala in se zato celo honorirati dala. Ptuj, dne 25. avgusta 1901. Dr. Anton Brumen odvetnik.

Izjava:

Vse kar gospod dr. Brumen v svojem popravku piše, je čisto neresnično in samo v ta namen iznajdeno, da bi svojo nedostojno počenjanje opravičil. Jaz sem ono častno izjavo natančno takšno „Gospodarju“ poslal, kakoršno je sodišče v obsodbi določilo. Dr. Brumen torej nima nobene pravice, dalje denar od Mesariča zahtevati. Ptuj, dne 3. avgusta 1901. Alojz Repa, posestnik, občinski odbornik na Ptujski Gori in uradnik pri „Štajercu“. — No, sedaj pa še neko drugo povest o dr. Brumenu. V letu 1893 so štirje fantje v gostilni gospoda Lovrenca Šijaneca pri Sv. Duhu okraja gorjeradgonskega vse steklenice in šipe zbili in vsled tega bila sta dva fanta istega leta obsojena na povračilo 32 goldinarjev. Leta 1896 zvedelo se je še za dva fanta kot vdeleženca in obsojena sta bila od 32 gold. plačati 6 gold. Eden teh fantov, Valentin Lovrec, plačal je leta 1894 krčmarju Šijanecu ves znesek od 32 goldinarjev, potem si pa vzel za svojega zastopnika dr. Brumena, kateri je proti vsaki pravici in postavi od Franceta Roškarja, kateri je imel plačati samo 3 gld., pa izterjal celi znesek s šestletnimi obrestmi in stroški, ker mu je dr. Brumen obljubil, da bode polovico tega denarja od Franceta Čuča izterjal, kateri je tudi samo 3 gld. bil plačati dolžan. Leta 1901 v juliju je tedaj dr. Brumen neopravičeno tožil Čuča, da ima plačati 40 kron. Seveda bil je Čuč obsojen na plačilo samo treh gld., Roškar pa na 54 kron stroškov. Tako je ubogi Roškar, od gospoda dr. Brumena v zмотo zapeljan, skupaj 126 kron več plačal, kakor je bil zavezan. Vidiš ljubi dohtar Brumen, tudi to je švindeln in tudi to je kmečko konjederstvo.

Iz Vranskega. V nedeljo 25. p. m. rano zjutraj so digali kolesarji, težko obloženi s plakati, po vseh vaseh vranskega okraja in pritiskali jih na vse vogle in plote, da je bilo veselje. — Ko smo zjutraj k maši šli, brali smo na tistih plakatih, da se bode tisti dan popoldne v Grajski vasi vršilo zborovanje in ustanovitev kmetskega društva za vranski okraj. Res je, da bi tudi pri nas kakor v Šmarjah in drugod ustanovitev takega društva z veseljem pozdravili ali tukaj se nas je nezaupljivost lotila, ko smo zapazili, med ustanovitelji eno osebo, katera ni kmet, ampak kmečki neprijatelj. Ob določeni uri zbralo se je pri gospodu Raku nekaj kmetov, seveda polni zaupanja na pričakujočega govornika, tudi vranskega kramarja smo pričakovali, da pride pomagat ali ni ga bilo, sam Bog zna zakaj. Dva gospoda iz Vranske sta se tudi seveda samo kot gosta k nam pridružila in radovedno povpraševala, kaj to vse pomeni, na oder kazajoč in neki kmet, ki je ravno „Štajerca“ prebiral njima odgovori: „Apatov pob bo nekaj govoru“. Radovedneža sta s tem svojo zvedela, mi pa smo željno čakali in poslušali, konečno pa do prepričanja prišli, do ustanovitelji takih društev bi

naj bili kmetje, ne pa fantje takega kalibra in sramota bi bila za nas kmete, če bi med seboj ne našli kmeta, kateri bi se na svoje noge postavil, kakor se ta fant zna, od katerega dobro vemo, da v gospodarskih rečeh nič ne razume in od njega nič pričakovati ne moremo.

Kmet, ki je zraven poslušal, **Klerikalci oskrunili cerkev.** Čujte in strmite! V nedeljo dne 10. p. m. je bilo pri podružnici sv. Ožbolta na Ponikvi žegnanje. Župnik je kot cerkveni in politični glavar svoje fare dal nekemu gostilničarju dovoljenje za „Buschenschank“ in popivalo in popevalo se je pred cerkvijo, da je bilo veselje. Spilo se je 80 sodčkov piva. Župnik in kaplan sta neki plačala dva sodčka piva za svoje pristaše v hlačah in kijkljah. Le ti so se napili in ko je pobožno ljudstvo odšlo, šli so pijani možki z ženskami zred v cerkev, kjer je neki urar igral na orglje poskočne in okrogle. Pijani tretjeredniki in tretjerednice so se začele v cerkvi vrzeti, nekateri so peli klafarske pesmi in vriskali, metali klobuke v svetnike in svetnice na oltarjih, fantje so mečkali dekleta in jeden je celo hotel ugasniti „večno luč“ pred oltarjem pa je padel na nos. Mežnar si jih ni upal spoditi iz cerkve, ker so v njegovi sobi popred pili in se je jokal nad takim početjem. Nekdo, ki je vse to videl je rekel drugi dan: „Bilo je svinjsko.“ Bog obvari, da bi bili kaj takega storili takozvani „liberalci“. Križali bi jih. Toda ljudje, ki zahajajo v forovž, smejo vse storiti in nihče njim ne reče, da so brezverci. To pohujšanje je prišlo iz farovža. Župnik in kaplan sta zagovornika vseh tistih, ki so v nedeljo oskrunili cerkev sv. Ožbolta in vsi ti najdejo kot polnokrvni klerikalci zaslonbo v farovžu. Saj so skoraj ravno ti oskrunitelji o predpustu priredili ples in maškerado v farovžu pod pokroviteljstvom farovških gospodov in hlapcev.

Zunanje novice.

Junaštvo psa. Grajščak G. na Nemškem blizu reke Marna je daroval svojemn logarju velikega angleškega psa. Ker pa je logar ž njim surovo ravnal, ubežal mu je večkrat, tako da je naposled sklenil, da psa potopi v Marno. Privezal mu je okoli vrata kamen, ter ga je pahnil v vodo. Pes pa je pogriznil vrvico in tako je splaval zopet na površje. Toda surovež ga je vdaril z veslom po glavi, da se je voda od krvi porudečila. Vkljub temu je plaval pes zopet k čolnu, od katerega ga je hotel divjak iznova odpoditi z veslom. Toda logar je izgubil ravnotežje, štrbunknil je v vodo, v kateri bi bil gotovo poginil, ako bi ga pes ne bil prijel za obleko ter privlekel k bregu.

Ljubavna drama. Na železničnem mostu mej Novim Sadom in Petrovaradinom se je doigrala nedavno strašna ljubezenska drama. Desetnik Joca Gjukić je namreč začel pred kratkim časom ljubezensko razmerje z neko Angelo Persić. Toda Joca Gjukić je ljubil izpremembo, zato se je kmalu naveličal svoje ljubice; ostavil jo je ter poiskal — drugo. Zaman so bile vse Angjeline prošnje, Gjukić se ni več zmenil zanjo.

18. p. m. je zvedela prevarana ljubica, da se hoče sestati Gjukić na železniškem mostu z njeno naslednico, Terezijo Radović. Prišla je za njima na most ter ustrelila urno na Gjukića in potem še na Terezijo. Oba sta se zgrudila na tla. Nato ju je še polila s steklenico vitriola; sama pa je skočila čez most v Dunav ter je utonila. Gjukić in T. Radović sta jako nevarne ranjena ter bržčas ne bosta ozdravela.

Prostovoljni davkoplachevalci. Taki so: 1. loteristi, ki plačajo na leto 15 milijonov davka — iz neumnosti; 2. kadilci, katerih davek znaša na leto okroglih 100 milijonov in 3. pivci, kojih indirektni davek šprita je jednak prejšnjemu. Te davke dobiva c. kr. erar popolnoma prostovoljno, ne da bi potreboval k iztirjavanju kakega eksekutorja.

Letovišča za mačke. Taka so zdaj pri Spreenhagenu na Nemškem. Letovišče vodita dve dami, vse je udobno upravljeno za te živalice. Sprejemajo se mačke na hrano, pa tudi bolne v zdravniško oskrbo. Na malem holmcu pri zavodu je mačje pokopališče, krasne cvetlice kitijo telesne ostanke ljubimek stari-kastih „devic.“ Zdaj je v zavodu blizu 100 rejenk, večinoma iz Berolina.

Strahovita voznja. Na progi Hinweil-Effretikon znorel je mej voznjo strojevodja osebnega vlaka. Brezumnik izpustil je polno paro in vlak je tekmoval z viharjem. Strojvodja se ni ustavil na predpisanih postajah, tudi ni maral za svarilna znamenja. V vlaku je nastala divja gonja. Železniško osebje je sicer skušalo zavreti vlak, toda to je malo izdalo, slednjič pa je prisilil kurjač, da je zblazneli ustavil vlak na neki postaji; ko so hoteli železniški uradniki obnorelega strojevodjo siloma odpelati z lokomotive, se je ta branil ter je hotel vlak spustiti v dir. Končno pa so norca vendar zvezali in odpeljali in tako se je preprečila grozna nesreča.

Kmet — minister. Iz Kodanja poročajo, da je bil pri zadnji izprembe v vladi kmet Ole Hanse, ki je bil tudi poslanec, imenovan poljedeljskim ministrom. Neki žurnalist je te dni posetil ministra na njegovem domu ter ga našel na polju, kjer je sejal. Njegova hiša je priprosta kmetiška. Minister oskrbuje slej kot prej svoje posestvo, orje in seje, hodi v hlev h kravam in konjem ter izplača sam delavce vsako soboto. Tudi njegov sin je navaden kmet. Seveda je Ole Hansen omikan in izobražen.

Milijonar — ropar. V New-Yorku je napal nedavno mlad človek v veži „Twelfth Ward Bank“ bančnega slugo Mellerja, ki je nesel precej denarja na pošto. Mahal je z ostro pilo nad starim slugo ter mu je skušal iztrgati iz rok vrečica denarja. Toda vrečica se je strgala in denar padel po tleh; to so čuli uradniki, ki so prihiteli v vežo ter zaprli vrata. Dobil so roparja in pokazalo se je, da je sin večkratnega milijonarja, Simon Hays, ki je tudi sam jako bogat. Hays je oženjen ter ima več otrok.

Obupen čin. Iz Budimpešte javljajo, da je padel nedavno v vasi Szent-Ivan v barskem komitatu, krovac Anton Porusz s strehe tako nesrečno, da si je zlomil tilnik, ter je umrl. Zapustil je vdovo s petimi

majhnimi otroci. Žena ja delala noč in dan, a vendar ni mogla dovolj prislužiti za-se in za otroke. Ker ni mogla plačati stanarine, jej je gospodar odpovedal stanovanje! Proti večeru onega dne, ko je morala in hiše, je prišel sam tja ter je našel ženo in njenih pet otrok mrtve na dvorišču poleg ubornega pohištva vdove. Iz obupnosti je zastrupla sebe in otroke. Ljudje so hoteli gospodarja linčati, vendar se mu je posrečilo, da je ubežal.

Kralj pase kravo. Italjanski kralj in kraljica s princesinjo Jolando sta preko poletja na gradu Racconigi. Večkrat se sprehajata v spremstvu komornika po obširnih kraljevih posestvih, oblečena najpriprostejše, da ju ne spoznajo ljudje. Nedavno sta zopet hodila peš, ko je postala kraljica žejna. Prosila sta neko staro žensko, ki je pasla v bližini kravico, naj jima da mleka. Starka je odgovorila, da ga nima, a da pojde po vode, če hočeta paziti na kravico. „Dobro, pasel bom jaz“, je dejal kralj. In vzel je starki šibo in pazil na kravo. Ko se je vrnila z vodo ter se je kraljica napila; je vprašal kralj starko; kje so možje, da ni videti daleč naokoli nikogar. „Šli so gledat kralja in kraljico v Racconigi“, je odgovorila starka; me ženske moramo seveda ostati doma.“ Kralj pa ji je dal nov zlatnik za 20 lir in dejal: „Kralj in kraljica sva midva, dobra žena! Starka je začela trepetati od straha in tarnati: „Moj Bog, kaj sem storila! Kralj je pasel mojo kravo!“ Kralj pa jo je smeje potolažil in odšel s kraljico dalje.

Pes prijatelj kolesarjev. V vasi Vrutici na Češkem ima trgovec g. Václav Nemeč bernardinskega psa „Greifa.“ Ta pes ima posebno naklonjenost do kolesarjev, to pa za to najbrž, ker njegova gospodarja mladi in stari Nemeč, oba kolesarita. Bernardinec „Greif“, kakor se je tega privadil pri svojih gospodih spremlja vsakega tujega kolesarja po celi občini, in gorje manjšemu psu, katateri bi hotel z lajanjem napasti kolesarja: velikan „Greif“ prime lajalca za kožuh, strese ga na malo ter ga verže. Ako pa ima kak kolesar bič ali zavitek, mora ga izročiti „Greifu“, kateri samozavestno vzame vse v gobec, potem pa beži naprej ter kaže pot k trgovcu in gostilničarji Svobodi konec vasi, kjer je izvrstna postaja za tuje kolesarje.

40 hiš se porušilo. Kakor poročajo iz Saragose, je bila te dni tam uprav grozna nevihta, katera je porušila 40 hiš. Pod razvalinami je našlo smrt tudi šest oseb. Škoda znaša več milijonov.

Deset muh snedel je v Ljubljani v neki restavraciji nek komisjonar. Gostje so tožili, da so muhe jako sitne, na kar se oglasi komisjonar, da sne za en vrček pive deset muh, če mu jih nalove. Deset muh je bilo hitro ujetih; vrček pive prinešen, on pa je snedel muhe in potem spil pivo. Gostje so ga molče gledali in občudovali dobri tek, katerega je imel.

Vsa vas zgorela. Iz Budimpešte javljajo, da je nastal v Kanizsi v Bacsem komitatu požar, ki je upepelil 28 hiš prav do tal. Škoda je jako velika. Mnogo prebivalcem je ob sve svoje imetje. — V Bodzas-Ujli, tudi na Ogrskem pa je zgorelo 20 žitnic z vsemi

stranskimi poslopji. Le malo posestnikov je bilo zarovarovanih.

Slučaj telepatije. Časnik „Le Journal“ je priobčil sledeči dogodek: Grof Suvarov, sodnik v New-Yorku, je predsedoval te dni neki razpravi. Nenadoma je vskliknil: „Bog, žena in hči mi potujeta po morju, besni vihar, ah zadela ju je strela. Pomoč!“ Občinstvo je mislilo, da je sodnik zblaznel. Odpeljali so ga domov, a mej potom je neprestano javkal, da mu je žena in hčer ubila strela. Zdravnik ga je miril in tolažil, da to pač ni res, a sodnik se ni dal utolažiti. „Stene sodne dvorane“, je dejal, „so se prej kar odprle in videl sem razburkano morje, razsvetljeno od ognjenih bliskov; na krovu ladije stojita moja soproga in hči, kar udari strela in obe sta se zgrudili na tla.“ Čez par dni pride telegram, ki je naznanil grofu, da mu je žena in hčer ubila strela baš isti čas, kakor ju je videl.

Pet ur v morju. Iz Istrije pišejo iz Malega Lošinja, da sta neki tamošnji kmet in njegov 12letni sin odplula z ladijo na morje. V kanalu pri otoku Cresu ju je zalotil vihar, ki jima je poprej, nego sta mogla spraviti jadro, preobrnil ladijo in ju vrgel v morje. Pograbila sta za ladijo, ki pa je bila na nesrečo, skoro, vsa pod morjem. V strahu, da se ladija potopi, sta morala nesrečnika, zdaj jeden zdaj drugi zapuščati isto ter plavati ali držati se na morju, mej tem ko je drugi počival, drže se za ladijo. V tem obupnem položaju sta se nahajala polnih pet ur, dokler ju ni zapazila neka ribaška ladija, ki ju je vsa obnemogla, privedla na kraj.

Žid in prelat. Pred nedavnim peljal se je prelat Scheicher, profesor morale po železnici, in v kupeju je naletel slučajno na nekega žida. Žid je začel takoj nabavljati duhovnikom in farovškim kuharicam. Družba v kupeju se je očitvidno zabavala ob teh „duhovitih vadbah“, le Scheicher je molčal. Ko pa je žid jedenkrat dokončal svoja pikantna izveštja, naprosi Sch. družbo za posluš, naj tudi on kaj pove. „Bravo le pravijo vsi.“ — „Tedaj pred kratkim, začne Scheicher pripovedovati, umrl je na Tirolskem star žid, klozinar. Žalujoči rodbini pa je bilo najbolj žal, da bi dala nepozabnemu ranjkemu novo oblačilo za novi svet, zato so ga oblekli v staro kapucinsko kuto, ki jo je še ranjki kupil v nekem kapucinskem samostanu, ko je že ondi niso mogli več rabiti.“ — Žid pride pred nebeška vrata, plašno potrka, ker mu je mest očitala, da se je pri kupčijah včasih vedel venčarje preveč „klerikalno“. Toda, komaj ga zagleda zvesti nebeški klučar, takoj ga spusti notri z ljubeznivim nasmehom: „Ah, tirolski kapucinček, no, to je lepo, da hitro semkaj, da se malo ogreješ in okrepeš!“ — Smalu na to pa so se oglašali nekateri tožniki izmed blaženih, da se jim izgublja razne nebeške dragotine: radi pri zlatem nebeškem tronu so zapazili, da je velik kos zlata odkršen. Sv. Peter se je rotil, da ni spustil notri nobene sumljive duše, v zadnjem času je itak prišel jedini tirolski kapucinček. Pritožbe pa so seendarle množile. Ko pa je neznan tat nekega dne ukradel celo sv. Petru hlače, bilo je konec Petrove

potrpežljivosti, in v svoji uradni nezmotljivosti je izumel prav radikalno sredstvo, kako priti do tate. Sklical je nebeščane ter jim rekel: Jutri Vam dam prosto, ne bo vam treba ves dan popevati; v peklu bo jutri licitacija, torej kdor hoče, se je lahko udeleži, in naj vzdigne roko!“ „Jaz, jaz“. vpije kapucin, in po takem spoznali so žida, ter ga iz nebes takoj spodili“. — Sch. je končal, v kupeju so se zdaj sme, jali židu, ta pa je v najbližji postaji izstopil.

Urednikovi vzdihljaji. Kako težko je urejevati list tako, da bo vsem naročnikom prav, o tem piše nek angleški list pol v šali, pol resno: Ako je v listu preveč politike, ga nikdo noče. Ako so članki predolgi, niso prebavljivi, ako so prekratki, imajo premalo v sebi. Ako so črke premajhne, pravijo, da so nečitljive, ako so prevelike, je zopet prigovarjanje, da ima list malo vsebine. Ako donša brzojavke, pravijo, da lažejo, ako jih ne prinaša, pravijo, da se zadržujejo iz politične spekulacije. Ako piše o mestu, kriče na deželi, da se njih ne misli, če piše o deželi, se mesto dolgočasi. Ako se nepristransko poroča o kakem zboru, pravijo, da se hoče polniti prostor. Ako urednik zahaja v cerkev, je takoj klerikalec, ako ne zahaja, tedaj je brezverec, ako piše za kmeta, sovražijo ga gospodje, ako pa se poteguje za gospode, ne marajo ga kmetje. Sploh je malokateri urednik čitateljem po volji, zadovoljiti pa jih ne more nikdo! Nam se zdi, da je pri nas ravno tako.

Zopet velika nesreča s petrolejem. Kuharica davčnega kontrolorja v Ajdovščini na Kranjskem je hotela napraviti ogenj, da skuha večerjo. Oblila je drva s petrolejem v steklenici, ki se je razletela. Kuharica je hotela v naglici pogasiti ogenj ter vrgla nanj škaf vode, ali v tem hipu jo je objel plamen in obžgal. V njeni bližini sta se igrala tačas dva otroka g. kontrolorja, in jednega, triletnega dečka, je tudi objel plamen ter ga nevarno ožgal. Bližnji, ki so prihiteli, so le z veliko težavo pogasili ogenj ter potegnili kuharico in dečka iz njega. Kuharica, ki je mlada vdova, je vsled groznih opeklin drugo jutro umrla. Zapustila je troje nedorastlih sirot. Deček pa je umrl v naslednji noči. Gospa soproga kontrolorjeva je vsled strahu in prijetih opeklin pri gašenju v nevarnem položaju.

Konj je ubil 14. p. m. poldrugo leto starega sinčka posestnika Er. Vovka v Šalovicah pri Št. Petru na Kranjskem. Nesreča se je zgodila v hlevu vpricho očeta.

Nag gost je prišel v neko gostilno na Schafbergu blizu Dornbacha, ki je zahteval pijače. Gostilničar pa je čudnemu gostu pokazal vrata. Ali nagi mož je šel preko ceste v drugo gostilno, sedel ondi za mizo in zahteval vina. Gostilničar pa je peljal gosta na policijo, ki ga je spremila končno v blaznico.

Roparski načelnik ujet. Georgij Dimopoulos, najbolj nevarni roparski načelnik, katerega se je v Macedoniji vse balo, se je pripeljal pred par dnevi v Volos ter je bil celo tako predrzen, da je šel, čudno oblečen, v neko kavarno. Tam ga je izpoznal orožniški korporal in poklical je še pet redarjev; toda ko

ga je hotel orožnik prijeti, ga je ustrelil Dimopulos v oko. Po dolgem, hudem boju se je šele posrečilo redarjem, zvezati smelega in nevarnega roparskega načelnika.

Za butarico suhljadi. Gozdnar kneza Liechtensteina je zalotil v Koričevem na Moravskem 35letnega delavca Schlampo, ko je nabiral po gozdu suhljad. Delavec je zbežal in gozdnar ga je ustrelil. Delavec je bil velik siromak in ima ženo s 5 otroci!

Gospodarske stvari.

Skrb za plemenska goveda. Gledé na zdravje bi bilo najumestnejše, da bi bik hodil po leti na pašo. A vender to iz raznih vzrokov ni dopustno. Bik je namreč preneroden in prehudomušen, toraj nevaren. Dalje učé izkušnje, da delajo v hlevu krmljeni junci boljše in krepkejše mladiče od onih, ki se spuščajo na pašnike. V tistih krajih, kjer je živinoreja močno razvita, bikov ne gonijo na pašo. S tem pa nočem in ne smem reči, da morajo stati vedno v hlevu, kajti to bi ne ugajalo zdravju, in dalje bi bilo kvarno plemenski iskrenosti. Junec neobhodno potrebuje kretanja in svežega zraka. Vse to se mu lahko nakloni z malim delom, ali pa s tem, da ga spuščamo v ograjen prostor (tékališče). Skoraj pri vseh živalih naš gospodar štedi s klajo, a za bika se mu ne smili nobeno krmivo. Navadno mu poklada tako tečne krme, kakor bi ga hotel zaklati že prihodnji dan. To je napačno. Junca ne smemo preveč krmiti, a tudi premalo ne; najbolj ugaja nekaka srednja mera. Pretečno krmljen bik postane predebel, pretežek, prelen, ter izgubi mnogo dobrih plemenskih lastnostij. Dalje učé izkušnje, da dajo pretolsti junci prav slaba teleta, ktera dostikrat poginejo kmalu po porodu. Nasprotno pa je tudi prepričilo krmljenje jako, da, še bolj neumestno, ker škoduje mladičem in ker pomanjša plemensko moč. Počivajočemu biku (kadar ne plemeni) dajajte sena, rezanice in slame. Kadar pa ide mnogo po plemenu, tedaj mu pokladajte dosti sena in nekoliko celega ovsa; za pijačo pa mu ugajá čista, ne premrzla voda. Prevodena krma mu ne tekne, kajti taka mu ne podeljuje moči in iskrenosti; torej mu ne dajajte repe, krompirja, odpadkov iz žganjarij, cukraren itd. Mlad junec postane že z enim letom nekako neroden in prevzeten. Umen gospodar pa mu pokaže že v tem času, da ne sme vsega storiti, kar bi se mu zljubilo; „mlado drevo se upogne, a staro se zlomi“, pravi pregovor. Vender mi je precej omeniti, da se doseže mnogo več z lepim ravnanjem, kakor pa s palico. Napačno bi bilo toraj junčka za vsako malenkost pretepati, a kadar zasluži, takrat ga je treba ostro kaznovati. K vodi naj se goni na vrvi, da se navadi na človeka, in da je kasneje bolj pohleven. Mladih bikov ne smete pustiti, da bi se bodli, ker bi se potem močnejši, veseli svoje zmage in moči, lotili vsake živali, ali še celo človeka. Za ukročenje so tudi kaj dobri nosni obročki. Bika naj krmijo in gleštajo moški, ker niso bojazljivi, so bolj srčni in tudi bolj močni od žensk. Najpametnejše je, da ga hrani in čedi že

od mladosti eden in isti človek. Junec se polagoma navadi na svojega pastirja, priučí se njegovemu glasu in njegovi obleki ter mu je povsem pokoren. Ob času krmljenja naj hlapec vedno hodi v eni in isti obleki k biku, in vselej naj ga nagovori z navadno besedo: bikec moj, sivček, šarec itd. Pri snaženju ne bodi bojazljiv in strahopeten, a tudi prenel ne smeš biti. Vedno ti je misliti na to, da je žival brezpametna ter obdarovana z neznansko močjo, s katero more vsak čas ugonobiti človeka. Bik je vedno čuden v svojem obnašanju, in nikoli mu ni prav zaupati. Za plemenske krave ni treba posebnega krmljenja in tudi ne posebne střežbe. Z njimi ravnamo prilično tako, kakor z navadnimi molznimi kravami. Le v drugi polovici brejosti jim moramo polagati več klaje, da dobivata starka kakor tudi sad dovolj hraniva. Dalje je treba odpravljati vse one vplive, ki povzročajo zvrženje. En do dva meseca pred porodom naj se krave ne molzejo, ker bi to škodovalo mladiču. Sedem dnij (ali še več) pred storitvijo in kakih pet dnij po storitvi naj se kravi pritrga nekoliko krme, ker vemo, da potem ne zboli tako pogosto kakor v nasprotnem slučaju. Nekteri gospodarji imajo krave, ki so visoko na času, vedno zaprte v hlevu. Z neke strani je sicer to prav, ker se žival v hlevu posilno ne poškoduje in toraj vsled poškodovanja tudi ne zvrže. Ali nasprotno nam je pomisliti, da počasna hoja ne učinja nikdar zvrženja, le skakanje in poškodovanje morate zabraniti. Kravo spuščajte do poroda samo (ne skupaj z drugo živino) na pašo, ali pa jo zapirajte v ograjen vrt. Zmerno in počasno, do poroda trajajoče kretanje daje nekoliko poroštva, da bo žival lahko ter pravilno porodila in da mladič ostane krepk in zdrav. Največ težkih porodov opažamo pri tisti živini, ki neprestano v hlevu stoji, a manj pri oni, ktera mnogo hodi; živinozdravniki so se o tem natanko prepričali.

Koliko časa naj se namakajo sadne tropine za jesih? Odgovor: Tropine se vržejo v kad, ktera se postavi v primerno gorek hram; k tropinam se dodene še slabejšega razkrhnjenega sadja, olupkov in obrezkov, ako jih je kaj od sadja, ki se pripravlja za sušenje; tudi ostanki kuhanega sadja se dobro obrnejo, ako se vržejo v kad. Na vse te zbirke se nalije toliko vroče vode, da je gosta mešanica. Ta se potem pusti osem dni prav na miru, potem pa se v ožimalnici izžme mošt. Ostale tropine niso za drugo nego za gnoj. Kako je treba potem ravnati z moštom, se priporoča več načinov, pa najbolj se priporoča način, po katerem izdeljujejo Francozi svoj sloveči vinski jesih. Oni ravnajo tako-le: Odprta kad se napolni za eno tretjino z dobrim starim jesihom, dve tretjini pa se dodene sadnega mošta in se tako pusti 8 dnij; potem se odloči dve tretjini jesiha iz kadi in se nadomesti z dvema tretjinama mošta, in tako se ponavlja vsakih osem dni, dokler je kaj mošta. Prezreti se ne sme pri tem da je za izdelovanje najbolj ugodna toplina 20 do 25° C.

Ali je res, da dajejo krave pri eni in isti krmi zjutraj slabše mleko kakor opoldne in zvečer. Res je to, in poskusi so to pokazali, da krava daje tem

mastnejše mleko, kolikor krajši so presledki med molžo. Iz tega sledi, da mora biti pri kravi, katero molzemo trikrat na dan, zjutraj najslabše mleko, ker je od večera do jutra najdaljši predelek. Ako pa kravo molzemo dvakrat na dan, n. pr. zjutraj ob 6. uri in zvečer ob 6. uri, potem ostane mleko pri eni in isti krmi od obeh molž enako. Vzrok tem pojavom je dejstvo, da mlečna žleza izceja tem manj toščobe, kolikor bolj je napolnjena, napolni se pa zlasti takrat, kadar se vime dolgo časa ne pomolze.

Loterijske številke.

Trst, dne 24. avgusta: 37, 79, 47, 6, 64.
 Gradec, dne 31. avgusta: 28, 24, 79, 77, 1.

Knjigovezki učenc

(Buchbinderlehrling)

ki mora znati tudi nemški, iz poštene hiše, se takoj sprejme pri

W. Blanke-ju v Ptuj.

Prodaja se lep travnik v ptujskem mestnem logu (Stadtwald). Pojasnila daje iz prijaznosti

Fr. Putrich

v Ptuj, Brandgasse 18.

300

Za oskrbovanje živinske trgovine

in govedoreje posebno ugodno pripravno posestvo ležeče v ptujski okolici, v središču šestih, mnogoštevilno obiskanih sejmov, blizu hrvaške meje, se proti najugodnejšim pogojem prodaja, tudi se prodaja dobro ohranjena stréšina (Dachstuhl). Povpraša se pri upravnistvu „Stajerca“. 299

Jos. Kasimir v Ptuj

priporoča svojo obilno zalogo in sicer:

klajno apno, „Flora“ in „Gloria“ živinski redilni prašek, mrcesni prašek, lim za muhe, papir za muhe, pravi ameriški, cement roman in portland, strešni lep, kôtran, karbolinej, firnis, lak za tla, železo, pohištvo, vozove in usnje, oljnate barve za slikarje in hiše, kvarte za igrati in razglednice, špirit za goreti, penzelne in krtače, štopelne, mast za čevlje in vozove.

Najboljša postrežba in najnižje cene. 295

Pridno, pošteno in trezno

majersko družino

(Maierleute)

katera se razume z živinorejo in tudi z obdelovanjem vinograda zasajenega z ameriškimimi trtami, sprejme se s 15. novembrom. Prosilci (3 delavci brez majhnih otrok) naj se predstavijo osebno pri

W. Blanke-ju v Ptuj.

Graščinsko oskrbništvo v Ebensfeldu

pri Ptuj

naznanja, da je prevzel samoprodajo njene

montagner semenske rži

J. Straschill

na Bregu pri Ptuj.

296

W. Blanke v Ptuj

glavni trg šte. 6

ogerska ulica šte. 6

nasproti veliki nemški cerkvi.

nasproti veliki vojašnici.

Tiskarna, knjigarna, knjigoveznica in trgovina s papirjem, šolskimi in pisarskimi potrebščinami na debelo in drobno.

C. kr. zaloga
šolskih knjig

in zaloga
kvart

Vsaki čas velika zaloga vseh šolskih knjig v najnovejši izdaji kakor tudi trgovskih, opisovalnih knjig za trgovce, vseh pisalnih in šolskih potrebščin, Eichmann-ovih pisank in risank, pisanega in svilnega papirja v vseh barvah, pisalnega papirja in papirja za pisma v mapah in kasetah, prav po ceni; zavitkov, papirnatih vrečic, papirja za zavijanje itd. najboljše kakovosti in po nizkih cenah.

Na debelo in drobno.

Zaloga vseh tiskovin

za slavne župnijske urade, šolska vodstva, obč. predstojništva i. t. d. v dvojnem jeziku in vseh vrst kancelijskih potrebščin po najnižjih cenah.

Izdelujejo se po ceni in hitro: trgovske tiskovine za trgovce in obrtnike in sicer: pisma, zavitki z natisom tvrdk, računi, vizitnice, raslovne karte, pečatne znamke za steklenice in pisemske zaklepe, štambilje iz kavčuha in kovine.

Najbogatejša zaloga katoliških od škofijstva potrjenih

molitvenikov

v jako lepem vezanju po raznih cenah.

Pripovedne knjige

v zabavo in pouk z lepo ozaljšanimi platnicami v veliki izbiri.

Vsaka zahtevana knjiga v vsakem jeziku, katera se v zalogi ne nahaja, se nemudoma priskrbi.

Ravnokar je došla:

Graška nemška pratika 1902, à 7 kr. — Slovenska pratika za 1902. leto à 10 ke. in 12 kr., za prodajalce mnogo ceneje.

Razglednice

v najfinejši svetlotiskovni izvršitvi pošiljam jaz za K 35.— 1000 komadov in potrebujem k narejanju samo eno dobro fotografijo. Natisniti na voljo, v nemškem ali slovenskem jeziku.

Gospodom trgovcem dovolim pri cenah veliki popust, ter prosim za prav mnogoštevilna naročila.

Učenec

nemškega in slovenskega jezika zmožen, se sprejme v trgovino s platnom in modnim blagom.

Franz Krick v Celju.

301

Dr. Rose balzam Praško domačo mazilo

za želodec

iz lekarne B. FRAGNER-ja v Pragi

je že več kakor 30 let občno znano domačo zdravilo slast vzbujajočega, prebavljanje pospešujočega in milo odvajajočega učinka. Prebavljanje se pri rednem uporabljanju istega sredstva okrepuje in obdržuje v pravem teku.

Velika steklenica 2 K, mala 1 K.

Po pošti razpošilja se vsak dan.

Proti vpošiljavi K 2-56 se pošlje velika steklenica in za K 1-50 mala steklenica na vse postaje avstro-ogerske monarhije poštne prosto.

je staro, najprej v Pragi rabljeno domače zdravilo, katero ohrani rane čiste in varuje vnetja in bolečine manjša ter hladi.

V pušicah à 35 in 25 kr., po pošti 6 kr. več. Razpošilja se vsak dan.

Ako se vpošlje naprej gl. 1-58, se pošljejo 4/1 pušice, ali za gl. 1-68 6/2 pušic, ali za gl. 2-30 6/1 pušic, ali za gl. 2-48 9/2 pušic franco na vse postaje avstro-ogerske monarhije.

VARILO! Vsi deli anabalaže imajo zraven stoječo postavno deponovano varstveno znamko.

Glavna zaloga:

lekarne B. Fragnerja v Pragi, c. in kr. dvornega dobavitelja „pri črnem orlu“ Praga, Malá Strana, ogel Nerudove ulice.

Razpošilja se vsaki dan. — Zaloga po lekarnah v Ovstro-Ogerskem, potem v Ptuj v lekarnah g. Ignacija Behrbalk in g. Hans Molitor-a, v Celju pri M. Rauscher-ju in Otto Schwarzl-u; v Slovenskem Gradcu pri Gustav Uxa-tu in pri g. Maks Leyrer-ju v Radgoni. 101

Pozor!

Za samoizdelovanje domačega jesiha rabi se „jedilna esenca“. 3 1/2 kg. te esence na 100 litrov vode, da izvrsten dopelesig. Kg. 70 kr.

Za ložje preskrbovanje tudi v odprtih steklenicah po 25 kr.; ta vsebina s 5 litri vode pomešana, da 5 litrov izvrstnega domačega jesiha.

K. WOLF, drogerija v Mariboru, Herrengasse šte. 17. Pazi naj se ime firme. 229

V najem se da

novozidana pekarija na lepem prostoru blizu rudokopa, kjer daleč na okrog ni nobene pekarije ali konkurence. Ponudbe je poslati pod šifro: „S. M.“ pošta Konjice (Gonobitz).

LAMPIJON I

v največji izberi in po najnižjih cenah priporoča

W. BLANKE v PTUJU.

V najem se išče

prostor za malo štacuno. Ponudbe pošiljati so na upravništvo „Štajerca“. 285

V najem se da trgovina

na dobrem kraju brez konkurence. Vprašanja sprejema upravništvo „Štajerca“ 286

Imam še 5 polovnjakov rudečega in

25 polovnjakov izvrstnega vina

iz že dobro znanega hriba Vinarje po primerni ceni na prodaj. Spoštovanjem Anton Pseničnik, posestnik, Prihova, pošta Konjice. 288

Trgovski pomočnik (Commis)

in dva učenca, nemškega in slovenskega jezika zmožni, iz solidne družine, se sprejmejo takoj v trgovino z mešanim blagom Jos. Winkler-ja v Slov. Gradcu. 276

Pridno, pošteno in trezno

majersko družino

(Maierleute)

katera se razume tudi z živinorejo, sprejme se s 15 novembrom. Prosilci predstavijo naj se osebno pri W. Blanke v Ptuj.

Meščanska parna žaga.

Na novem lentnem trgu (Lendplatz) v Ptuj zraven kralnice in plinarske hiše postavljena je nova parna žaga vsakemu v porabo.

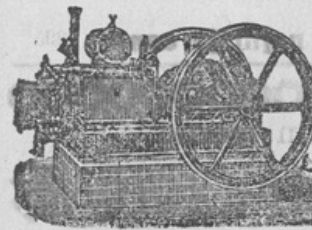
Vsakemu se les hlodi i. t. d. po zahtevi takoj razžaga. Vsakdo pa sme tudi sam oblati, vrtati in spahati i. t. d. 30

A. d. Hochebergerja

glavno zastopstvo marienfeldske tvornice motorjev in lokomobil (Marienfelder Motoren- und Locomobilen-Fabrik)

Dunaj VIII/2 Josefstädterstrasse 64

nasproti postaje mestne železnice „Josefstädterstrasse.“ Zaloga motorjev in lokomobil, ki se gonijo s petrolejem, bencinom, špinitom in plinom.

Nikake nevarnosti glede ognja ali da bi se raznesli, so vedno pripravljene za delo. — Najboljši in najmočnejši stroji, kar se tiče vstrajnosti. — Primerne za kmetijske, industrijske in druge namene. — Popolne mlatilne priprave. — Mlatilnice od Hofherrja in Schranza.

Gonilni stroški ene konjske moči za eno uro samo 4 do 6 vinarjev!!

Ceniki brezplačno in poštne prosto. 106

Jako sloveč lokal

opravljen za konfekcijsko in mešano trgovino s trafiko, v sredini nekega cvetočega trga na Spodnjem Štajerskem, odda se kakemu sposobnemu trgovcu v najem, aventuelno pozneje hiša z lepim posestvom proda.

Ponudbe je pošiljati upravništvu „Štajerca“ v Ptuj pod šifro „J. K.“ 284

„Štajerc“

izhaja vsaki drugi četrtek, prinese najnovejše novice in zastopa interese kmečkega stanu.

Štajerc stane za celo leto s pošto vred samo **1 krono 20 vin. ali 60 kr.** Izvodov stane na leto 6 kron 60 vin. s pošto vred.

Naslov: „Upraviteljstvo Štajerca v Ptuj.“

Izboren jabolčni mošt

100 litrov 20 kron,

če se ga kupi več, je ceneje. 260

Sadno kletarstvo Jos. Pallos v Celji.

H. MORELLY

poprej Franc Petrowitsch

slikar, barvar in trgovina z barvami (farbami)

v Ptuj

naznanja slavnemu občinstvu, da se je prestavil iz ogerske ulice (Ungarthorgasse) k veliki cerkvi Bahnhofgasse št. 5 poleg gostilne g. Knausa (Judennatzl)

in priporoča svojo obilno založeno zalogo najboljših oljnatih barv za okna, vrata, pohištvo i. t. d., dalje suho barvo za malanje hiš, dobri, hitrosušeci firnež, ki ostane svetel; vsakovrstne lake trpentin, polituro, brunolin, sikativ, orehovo pajco, glaspapir, pinzenštajn, abugpapir za fladrati, kakor tudi mnogovrstne čopiče (pinzelne) in pinzelne za belenje malanje in slikanje. Nove muštre ali patrone za hiše barvati, zlati in srebrni prah za podobe in rome zlatiti ter druge v to stroko spadajoče stvari

vse frišno blago in po najnižji ceni. 177

Zaradi družinskih razmer

se eno, v najlepši legi ležeče dobro vzdrževano **vinogradniško posestvo**, obstoječe iz circa 7 oralov trsja, od kate-rega je že čez 1 oral zasajenega z novimi, dohodke nosečimi, ameri-kanskimi trtami; čez 1 oral sadnega vrta s krmo in pašo, čez 10 oralov gozda, 2 viničarij, 1 male hiše (Herrenhaus) z dvema sobama, kuhinje, kleti, preše, živinskega in prasičjega hleva, kalnice za steljo in strelne postaje, 3 komade živine; vse v najboljšem stanju je v Gorci (Gorzaberg) fare sv. Trojica v Halozah ležeče, s pohištvom skupaj ali na drobno, po prav nizki ceni takoj proda.

Vprašati je pri lastniku

J. Pobeschin=u

v Mariboru, Tegethoffstrasse 35. 253

Al. Kranegger,

kamnoseški in stavbeni mojster

v Mariboru, graška cesta

pri kolodvoru

priporoča svojo veliko zalogo

nagrobnik spomenikov

iz vsakovrstnega marmora.

Izdelovanje nagrobnih kamnov in predelovanje starih kamnov in napisov.

Zaloga in izdelovanje **mlinskih kamnov** in kamnov in kamnov za žrmlje. 213

Fritz Rasch

trgovina s knjigami

in papirjem

v Celji

priporoča svojo veliko zalogo šolskih knjig in pisalnih potrebščin, kakor tudi molitvenih knjig, koledarjev in zabavnih spisov v največji izbiri in po najnižjih cenah. 259

knjižarni v Ptuj in Mariboru.

VIL. BIANKEJEVI

Velja samo 50 h, po pošti 60 h ter se dobi v

KOSI: Vinogradniki!

!KOSI: Vinogradniki!

!KOSI: Vinogradniki!

Kavnokar izišla

Trgovina

z špecerijo, kolonijalnim blagom, delikatesami in mineralno vodo.

TRAUN & STIGER v Celji.

Mestna hranilnica v Celji.

1. Celjska mestna hranilnica nahaja se v lastnem zavodnem posloplju, Ringstrasse števil. 18.
2. Hranilni vložki obrestujejo se s 4% nimi obrestmi; rentni davek trpi hranilnica. Stanje vložkov znašalo je koncem leta K 8.833.560,42.
3. Posojila na hipoteke se s 5% nimi, menična posojila s 5½% nimi in zastavna posojila proti 5% nimi obrestmi oddajajo.
4. Hranilnica daje v najem železne blagajnične predale pod zaklepom najemnika in pod sozaporom hranilnice v varno shranjenje vrednostnih papirjev; prevzame tudi odprte depote.
5. Vplačila v Celjsko mestno hranilnico zamo-rejo se tudi potom vložnega lista ali čeka poštne hranilnice na račun števil. 807-870 izvršiti. Vložnice se oddajajo na zahtevanje.
6. Podružni zavod in Giro-Conto avstr. oger-ske banke.
7. Kreditno in posojilno društvo «Celjske mestne hranilnice» daje menična posojila proti 5½% nimi obrestmi.
8. Uradne ure za stranke so ob delavnikih od 9—12 ure dopoldne določene do preklica.

Ravnateljstvo.

Otvoritev trgovine.

Podpisani dovolim si slavnemu občinstvu uljudno naznaniti, da sem v hiši števil. 1 na glavnem trgu odprl

urarsko obrt.

Obilne izkušnje, ker sem deloval v najslovitejših delavnicah, me vsposobljajo, vse v to stroko spadajoča dela najsolidneje in pod jamstvom izvršiti.

Priporočam tudi mojo dobro sortirano **zalogo vsakovrstih ur.**

Priporočam se za mnogobrojen obisk.

Spoštovanjem

Karl Penteker

urarski mojster v Ptuj.

275

• Kot najlepša birmska darila priporočam •

Molitvenike

veliko izbiro v najlepši vezi po najnižjih cenah

W. BLANKE v Ptuj

Glavni trg
nasproti mestne župne cerkve.

Ungerthorgasse
nasproti veliki vojašnici.

Geiger-jeva

trgovina z knjigami in pisalnimi potrebščinami
v Celju, glavni trg 2,
priporočam svojo največo zalogo molitvenih in šolskih knjig
in ljudskih (narodnih) spisov. 20/1.

Preselitev obrti.

Imam čast, mojim cenjenim odjemalcem, in p. n. občinstvu najuljudnejše naznaniti, da sem svojo obrt iz Bürgergasse preselil na

glavni trg števil. 14.

Opirajoč se na mnogoletno vodstvo obrti v tej stroki in na obisk mojsterskega kurza na Dunaji, smem upati, da se mi bode posrečilo, vsem željam svojih cenjenih odjemalcev popolnoma ugoditi.

Prosim torej na mojo firmo blagohotno ozir vzeti in mi v slučaju potrebe z napravljanjem oblek zaupati, za kojih izvršitev pri najnižjih cenah bodem se potrudil vsaki čas. Ob enem si dovolim, na svojo obilno zbirko vzorcev tu- in inozemskih štofov, kakor tudi na vpogled mojim odjemalcem na razpolago danih modnih časnikov opozoriti.

Nadaljnih naročil nadejoč, se beležim

vsim spoštovanjem

A. Masten

krojač za uniforme in obleke civilne

274

Lekarnarja A. Thierry-ja balzam

z zeleno nunsko varstveno znamko 12 malih ali 6 velikih steklenic K 4 — poštne prosto.

A. Thierry-ja Centifolien-mazilo za rane
2 lončka K 3.50 poštne prosto razpošilja proti plačilu v gotovini

A. Thierry-jeva lekarna „pri Angelju“ v Pregradi
pri Rogatec-Slatina.

Dunaj, centralni depo: lekarnar C. Brady Fleischmarkt 1

Budapešta: lekarna J. v. Török in dr. Egger.

Zagreb: lekarna S. Mittelbach.

Na drobno dobiva se poovsod. 137

Prodaja in prevzetje

vsakovrstnih popravil optičnega blaga kakor nosilnikov (Zwicker)

očalov, barometrov, termo-

metrov, daljnogledov, vage za mošt, vino, žganje, jesih, libele (Wasserwagen) itd. itd. pri

KARL ACKERMANN-U, urarju

trgovina z urami, zlatnino, srebrnino in optičnim blagom v Ptuj v gledališkem posloplju. 182

Razglas.

Na deželni sadje- in vinorejski šoli v Mariboru vršil se bode od 16. do vstevši 21. septembra letošnjega leta kurs za vnovčenje sadja in zelenjave (Obst- und Gemüseverwertungskurs). V istem bode se o žetvi, shranitvi, razpošiljatvi in primerni predelovalni metodi sadja za trpežno blago, v teoriji in praksi podučevalo.

Razen tega bode se tudi konserviranje različne zelenjave po pripravnih metodah obdelovalo in vse to vdeležnikom tako daleč raztolmačilo, kolikor je za izvršitev omenjenih del potrebno. Učiteljski honorar se ne poviša.

Prijave za vdeležence imajo se nasloviti na direkcijo **štajerske deželne sadje- in vinorejske šole v Mariboru.** 297

RAZGLAS.

Dva nova živinjska sejma na Ptujski Gori se bode vršila: prvi v soboto dne 7. septembra, drugi v četrtek dne 31. oktobra. Ta dva sejma sta že lansko leto bila dobro obiskovana in se s tem naznanilom vsi prodajalci, kakor tudi kupci opozarjajo. 299

Čudež iz Švice.

Podpisana firma pošlje vsaki osebi, kateregakoli stanu proti poštnemu povzetju za ceno, kakor je še ni bilo v trgovskem svetu, to je za **samo**

2 kroni 60 vin.

carine prosto, izvrstno, 24 ur točno idočo

URO

s triletnim jamstvom. Vrh tega dobi vsak naročitelj elegantno, fino faconirano verižico brezplačno priloženo. Ako bi ura ne ugajala, se jo premeni ali pa se vrne denar. Pošilja te ure jedino le **zastopstvo za švicarske ure v Krakovu J/I** poštno predalo št. 29. 293

Močnega učenca

dobro šolsko izobrazbo sprejme takoj v učenje v trgovino z mešanim blagom **Maks Berlitsg, Žitale pri Rogatcu.** 291

Adolf Sellinschegg

špecerijska trgovina „k zelenemu vencu“

v Ptuj

kupuje vedno

vsakovrstno frišno sadje,

jabolka, hruške, slive, breskve, kutne, kostanj, orehe, grozdje, frišna jajca, krompir, luk, česen, vsakovrstni fižol, maslo, surovo maslo (puter), med (Schleuderhonig), čebelni vosek, posušene jedilne gobe, hren in drugo zelenjavo; potem laneno in repno seme, živo in pitano perutnino, suhe hruške, suhe črešnje, suhe slive in jabolčne krlje.

Use to po visokih cenah.

292

Jos. Kasimir v Ptuj

priporoča svojo obilno zalogo in sicer:

najfinejše namizno in jedilno olje, sadni in vinski jesih, jeshovo esenco in kislino, kiselo vodo: rogačko, radinsko, in königsbruner, pivo v steklenicah in sodčkih „Bratov Reinighaus“ v Gradci, prav dobor švicarski sir, salami, špeh papriciran, harinke, celi in sekani špeh, svinjsko mast. „Monte Christo“, najfinejši želodčni liker, moko iz parnih mlinov, kavo, čaj, sladkor, kakao, čokolado, rum, slivovko, vinski cvet, vsakovrstne dišave (Gewürze) i. t. d.

Najboljša postrežba in najnižje cene. 295

August Kanzler

kleparski mojster pri **Sv. Lovrenci** na Dravskem polju se priporoča slavnemu občinstvu v svrhu kleparskega dela kakor: stavbenega dela (Bauarbeit) n. pr. **napravo streh** za zvonike, **strešne žlebe** in **križe**, **okne** in **galantrijske posode** ter vse to izdeluje zvesto, lepo in po ceni; popravila izvrši točno. 294

Za dovilko (Amme)

želi takoj nastopiti

Ana Rep

v Mezgovcih, pošta Možkanjeci pri Ptuj. 298

Ceneje kot povsod!

Kdornamerava kupiti nagrobne kamene

naj obišče kamnoseško podjetje

J. F. Peyer-ja v Mariboru (Hilariusstrasse poleg Wielandplatz-a)

tam se nahaja čez 100 izgotovljenih novih nagrobnih kamenov po vsakovrstnih cenah, iz marmora, granita, lignita i. t. d. v zalogi.

Najboljše dobavanje!

Strogo solidna in lepa dela.

plugi iz jekla na 1-, 2-, 3- in 4-rezala, Najizvrstnejši in priznано najboljši

brane za travnike in mah, razdeljene in diagonalne, s patentovanimi valjčnimi, okroglimi in mazljivimi tečaji na roko, na vitāl in za na par.

poljski valarji, obročasti in iz gladke plehovine, stroji za sejanje „Agricola“,

stroji za košnjo in žetev, za mrvo, deteljo in žito, grablje za seno in žetev, za obračanje mrve,

patentovani sušilni aparati za sadje, prikuho i. t. d.

Preše za vino in sadje, kakor tudi za vsako porabo, mlini za sadje in grozdje, stroji za obiranje grozdja,

stroje za rezanico, na valjčklh in z mazljivimi tečaji, jako lahko za goniti pri čimur se prihrani 40% moči.

Mline za debelo moko, reznice za repo,

Ustanovljene 1872.

stroji za mlatiti s patentovanimi valjčnimi, okroglimi in mazljivimi tečaji na roko, na vitāl in za na par.

viteli (kupje) za naprego 1 do 6 živinčet.

Najnovejši mlini za čiščenje žita trijerji za roškanje turšice.

Samotvorne patentovane brizgalnice za pokončavanje grenkulje in trtne uši

„Syphonla“, prenesljive

štedilne peči,

parniki za krmo,

preše za seno in slamo

na roko, pritrldjive in za prepeljati,

kakor tudi vse druge poljedelske stroje izdeljuje garantovano po najnovejši in pripoznano najboljši napravi

Ph. Mayfarth & Co.

C. kr. izklj. priv. tovarne za poljedelske stroje, livarne železa in fužine na par.

Dunaj, III Taborstrasse št. 71.

750 delavcev.

Odlikovana s čez 450 zlatimi, srebrnimi in bronastimi svinčniki na vseh vošnjih razstavah.

Ilustrovani katalogi in mnoga priznanska pisma brezplačno — Zastopniki in predajalci se radi sprejmō.

Dopisuje se tudi v slovenskem jeziku.

98

Josef Gspaltl zlatar, srebrar, optiker in trgovina z urami v PTUJU *****

priporoča svojo največjo obilno sortirano zalogo, vedno najnovejših in najsolidnejših dragotin, zlatnine, srebrnine in blago kristofle kinežkega srebra, vsake vrste nanosnikov (Zwicker) in očalov, tudi po zdravniških predpisih, stekla za brati, lupe (Loupen), termometre, barometre, aueroides, aräsmeter, zdravniške maksimetre, vodne vage (libele), Rollmasse, daljnoglede, gledališčna in druga kukala, lorguete, vsakovrstne klosterneburške vage za tekočine, za vino, žganje, mošt itd. po različnih cenah. — Dalje svojo veliko zalogo dobro reguliranih švicarskih žepnih ur, zlatih, srebrnih, tula in nikelnastih, samo dobrega izdelka najboljših firm in mark proti večletni garanciji po najzmernejših cenah. — Vsakovrstni lišp, ure, stare srebrne in rimske bronaste denarje, starovino, pristne bisere in kamne, bortensilber in drugo, sprejema po najvišjih cenah v zamenjavo, ali tudi kupi. — Prevzame vsakovrstna v to stroko spadajoča popravila in graverska dela, ki se vsakomur v popolno zadovoljnost v lastni delavnici solidno izvrše.

maltermometre, vodne vage (libele), Rollmasse, daljnoglede, gledališčna in druga kukala, lorguete, vsakovrstne klosterneburške vage za tekočine, za vino, žganje, mošt itd. po različnih cenah. — Dalje svojo veliko zalogo dobro reguliranih švicarskih žepnih ur, zlatih, srebrnih, tula in nikelnastih, samo dobrega izdelka najboljših firm in mark proti večletni garanciji po najzmernejših cenah. — Vsakovrstni lišp, ure, stare srebrne in rimske bronaste denarje, starovino, pristne bisere in kamne, bortensilber in drugo, sprejema po najvišjih cenah v zamenjavo, ali tudi kupi. — Prevzame vsakovrstna v to stroko spadajoča popravila in graverska dela, ki se vsakomur v popolno zadovoljnost v lastni delavnici solidno izvrše.

219

C. kr. priv.

tovarna za cement

Trboveljske premogokopne družbe v Trbovljah

priporoča svoj pripoznano izvrsten Portland-cement v vedno enakomerni, vse od avstrijskega društva inženirjev in arhitektov določene predpise gledé tlakovne in odporne trdote daleč nadkriljajoči dobroti, kakor tudi svoje priznано izvrstno apno.

Priporočila in spričevala

raznih uradov in najslóvitejših tvrdk so na razpolago.

Centralni urad:

Dunaj, III/3 Rennweg 5.

111

Izdajatelj in odgovorni urednik: Josip Pauko.

Dobre ure in po ceni

proti 3 letni pismeni garanciji, prodaja in razposilja

Karl Ackermann,

urar, trgovina s zlatnino, srebrnino in optičnim blagom v PTUJU, v gledališkem poslopu.

Dobre nikelnaste remontoir-ure od gl. 3.50 višje.

Dobre sreberne remontoir-ure od gl. 5.50 višje.

Dobre prave zlate remontoir-ure od gl. 15.— višje.

Dobre stenske ure z btjem od gl. 2.50 višje.

Vse druge ure, zlatenino in srebrnino, ter optično blago, kakor tudi v to stroko spadajoča popravila, dobro in po ceni.

Dobre pendel-ure z bitjem ur od gl. 6.50 višje.

Pristne sreberne verižice od gl. 1.20 višje.

Pristne sreberne poročne prstane par od gl. —.80 višje.

Nikelnaste ure, budilke od gl. 2.— višje.

Tisk: W. Blanke v Ptuj.